

මහාකාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේ

ගෞතම සම්මාසම්බුද්ධ ශාසනයෙහි තෘතීය මහා ශ්‍රාවකයන් වහන්සේ වූ මහා කාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේ තෙළෙස් ධුතංගධාරී හික්ෂුන් වහන්සේලා අතරෙහි අග්‍රස්ථානය ද ලැබූහ. පදුමුත්තර බුදුරජාණන් වහන්සේ ලොව පහළ වී සිටි කාලයේ පටන් ම උන්වහන්සේ ඒ වෙනුවෙන් පාරමී සම්පූර්ණ කිරීම ආරම්භ කළහ. එකී බුදුරදුන්ගෙන් ම ඒ සඳහා විවරණ ලදහ.

අප ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ ලොව පහළ ව ඇති සමයෙහි දඹදිව මගධ රට කපිල නම් බමුණාට හා එම බැමිණියට දාව උපත ලබා පිප්ප්ලී මාණවක නමින් හේ ප්‍රසිද්ධියට පත් වූයේ ය. භාර්යාව වූයේ පෙර ජන්ම ගණනාවක සිට ම ඔහුගේ භාර්යාව බවට පත් වූ මදුරට සාගල නුවර කෝසිය නම් බමුණාගේ හා එම බැමිණියගේ දියණිය ව උපන් හදාකාපිලානිය යි. මෙම දෙදෙනා ම බඹලොවින් වුතව මෙහි උපන්නෝ වූහ. දෙදෙනාගේ ම එක ම අපේක්ෂාව වූයේ පැවිදිව සසර ගමන නිමා කිරීම ය. මේ බවක් නොදත් ඔවුන්ගේ දෙමව්පියෝ ඔවුනොවුන් සඳහා විවාහ මඟුල් පිළියෙල කළහ. දෙදෙනා ම එය තරයේ ප්‍රතික්ෂේප කළහ. අන්තිමේදී දෙමව්පියන්ගේ බලවත් ඉල්ලීම මත මෙම දෙදෙනාගේ විවාහය සිදු වී ඇත්තේ එක්තරා ගිවිසුමක් ඇතිව එහි දී පිප්ප්ලී මාණවකයා,

“හදාකාපිලානිය, මම ගිහි ගෙයින් නික්ම පැවිදි වනු කැමැත්තෙමි. එබැවින් මා හා විවාහ ප්‍රාප්තව පසුතැවිලි නොවන්න. ඔබ සුදුසු පරපුරකින් ස්වාමියෙකු ලැබ විවාහ වන්නැයි බිරිඳට කල්ඇතිව ම කී ය.”

හදාකාපිලානියගේ අදහස ද මෙයට ම සමාන විය.

“ පිප්ප්ලී මාණවකයාණෙනි, මම ගිහි ගෙයින් නික්ම පැවිදි වන්නෙමි. එබැවින් මා හා විවාහප්‍රාප්තව පසුතැවිලි නොවන්න. ඔබ සුදුසු පරපුරකින් කුමරියක ලැබ විවාහ වන්නැයි” එතුමිය ද පැවසුවා ය.

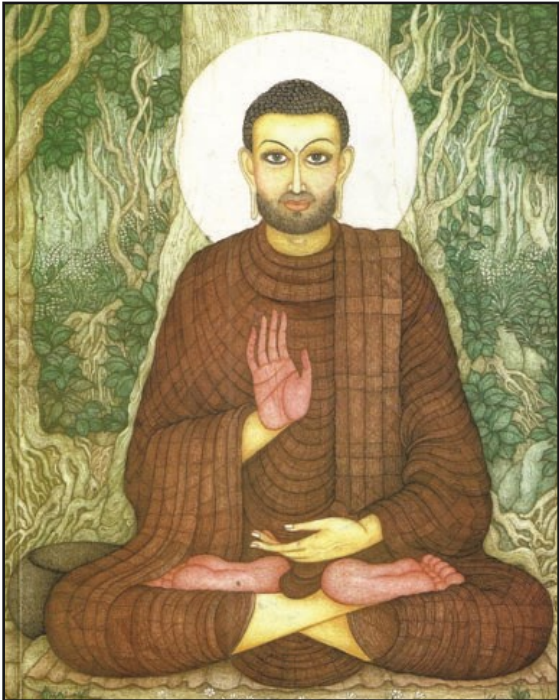
මෙවැනි සමාන අදහස් දරා විවාහප්‍රාප්ත වුව ද දෙදෙනාගෙන් එක් අයෙකුටවත් අනෙකා කෙරෙහි රාග චේතනාවක් පහළ නොවී ය. බ්‍රහ්මචාරී ජීවිතයක් ගතකළ ඔවුහු රාත්‍රියෙහි එක යහනෙහි සැතපීමෙන් ඔවුනොවුන් ස්පර්ශ වේදැයි බියෙන් තුන්යම් රැ

නිදි නොලබා දවස් යැවූහ. දහවල් කාලයෙහි මුහුණ බැලීමක් හෝ සිනාසීම් මාත්‍රයකුදු ඔවුන්ගේ නොවී ය. දෙමව්පියන් ජීවත්ව සිටින තාක් කල් පිප්පලී කුමරු තමා සන්තක අසුහත් කෝටියක් ධනය ගැන සොයා බැලීමක් නොකළේ ය. දෙමව්පියන් මිය ගිය පසු ඒ ගැන සෙවූ හෙතෙම එයින් තමාට අත්විඳීමට සිදුවන ආදීනව ගැන සිතා සියල්ල හදාකාපිලානියට පවරා පැවිදිවීමට සූදානම් ව මෙසේ කීවේ ය.

“හදාකාපිලාවනි, මා සතු වූ ද ඔබ සතු වූ ද යම් වස්තු සම්භාරයක් ඇත් ද ඒ සියල්ල අද පටන් ඔබට ම භාර ය. මම පැවිදි වන්නෙමි.

එකල්හි ඇය “ ස්වාමීනි, මමත් බලා සිටින්නේ ඔබ පැවිදි වනතුරු ය. මමත් මේ සියලු ධනය අත්හැර පැවිදි වෙමි” යි කීවා ය.

එසේ නම් අපි දෙදෙනා ම පැවිදි වන්නෙමු යි, කතිකාකොට හිසකෙස් කපා සිවුරු හැඳ පොරවා ගත් ඔවුහු පාත්‍ර දෙකක් ගෙන මාලිගාවෙහි දොරවල් වවෘතව ම තබා සේවක සේවිකාවන් හඬා වැළපෙද්දී පිටත්වූහ.

“යෙ ලොකෙ අරහනෙනා තෙසං උද්දිසස අමහාකං පබ්බජ්ජා”

යනුවෙන් මේ ලෝකයෙහි යම් රහත් කෙනෙක් වෙත් ද අපගේ පැවිද්ද උන් වහන්සේ උදෙසා යි, කියා ගුරුවරයෙකු හමුවන තුරු දෙදෙනා මහමගට පිලිපන්නෝ ය.

පිප්පලී තෙරුන් වහන්සේ පෙරටුව වඩිමින් “ පැවිදි වූ මා දැන් හදාකාපිලානියගෙන් වෙන්ව යා යුතු ය. මැය පසුපසින් එනවිට බොහෝදෙනා අප කෙරේ වරදවා සිතා පව් රැස්කර ගනිති. එකමග යාම සුදුසු නොවේ යැ” යි, කල්පනා කළහ. ඒ බව කී විට හදාකාපිලානිය ද එය අනුමත කළා ය. ඉක්බිතිව ඇය තෙවරක් ම පිප්පලී තෙරුන් වහන්සේ වටා ප්‍රදක්ෂිණා කොට සතර තැනෙක සිට වැදහෙව දසනිය එකට පිහිටුවා ඇඳිලිබැඳ වැඳ,

“ස්වාමීනි, මෙපමණ කලක් සසර එකට ආ අප මෙතැන් පටන් සසරින් මිදීමේ මග සොයනු පිණිස වෙන්ව යමු” යි, කීවා ය.

නැවත ද, එක්තරා දෙමංසලක දී ස්වාමීනි, පිරිමි වූ ඔබ දක්ෂිණ ජාතික වෙති. කාන්තාවෝ නම් වාම ජාතිකයෝ ය. එබැවින් ඔබ දකුණුපස මග ඔස්සේ යනු මැනවි. මම වම්පස මග ඔස්සේ යමි”යි, ද කීවා ය. මේ අයුරින් ඔවුන් දෙදෙනා වෙන් වූ මේ අනුවේදනීය අවස්ථාවේ දෙදෙනාගේ ම ගුණ මහත්වය නිසා මහ පොළොව කම්පා විය.

එකල්හි අප බුදුරජාණන් වහන්සේ මහ පොළොව කම්පාවීමට හේතු විමසා බැලූ සේක. පසුව තමන් වහන්සේ ම පා සිවුරු ගෙන කිසිදු ශ්‍රාවකයෙකුට හෝ ආමන්ත්‍රණය නොකොට තුන්ගව්වක් පමණ දුර පෙර ගමන් කොට රජගහ නුවරටත් නාලන්දා නුවරටත් අතර වූ බහුපුත්තක නමැති නුගරුකමුල පළක් බැඳ සවණක්සණ බුදුරැස් විහිදුවමින් වැඩසිටි සේක. එසේ වැඩසිටි බුදුරජාණන් වහන්සේ දුටු සැණින් ම පිප්පලි තාපස තෙමේ උන්වහන්සේ වෙත නැමී නැමී ගොස් වැඳ,

“සඤා මෙ භනෙන සාවකො භමසමි”

“භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඔබ වහන්සේ මාගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ වන සේක. මම ඔබ වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෙකිමි” යි, තෙවරක් ම කීය.

එවිට බුදුරජාණන් වහන්සේ පිප්පලි තාපසතුමා හට දඟම් දෙසූ සේක.

එම දඟම් අවවාද පිළිගැනීම ම උන්වහන්සේගේ පැවිදි උපසම්පදාව විය. ඕවාද පටිග්ගහන උපසම්පදා ක්‍රමය පළමුවෙන් ම සිදුවූයේ මෙහිදී ය. එයින් පසු උන්වහන්සේ පිප්පලි නාමය අනන්‍ය කාශ්‍යප තෙරුන් වහන්සේ නමින් ද, බොහෝ කාශ්‍යප හිමිවරුන් වැඩසිටි හෙයින් පසුව මහා කාශ්‍යප නමින් ද ප්‍රසිද්ධියට පත් වූහ.

මහා කාශ්‍යප තෙරුන් වහන්සේ තෙළෙස් ධුතාංග සමාදන්ව සත් දිනක් පුහුණුව සිට අටවෙනි දින සිව්පිළිසිඹියාපත් මහරහතන් වහන්සේ නමක් බවට පත් වූහ. ධුතාංග යනු දිවිහිමියෙන් පිණ්ඩපාතයෙන් ම යැපීම, වනගතව විසීම වැනි දුෂ්කර පිළිවෙත් දහතුනකි. එබඳු ධුතාංග වැඩි ගණනක් පිරු ශ්‍රාවකයන් වහන්සේ මහා කාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේ ය. එක් අවස්ථාවක බුදුරජාණන් වහන්සේ,

“එතදගං හිකඛවෙ මම සාවකානං
හිකඛුනං ධුතවාදීනං යදිදං මහා කසසපො”

යනුවෙන් මාගේ ශ්‍රාවකයන් වහන්සේලා අතර ධුතාංගධාරී ශ්‍රාවකයන් අතරින් මහා කාශ්‍යප ස්ථවිර තෙමේ අග්‍ර යැයි, වදාරා අග තනතුර දුන් සේක.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශරීරය දෙතිස් මහා පුරුෂ ලක්ෂණයන්ගෙන් යුක්ත වූ අතර මහාකාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේගේ ශරීරය සප්ත මහා පුරුෂ ලක්ෂණයන්ගෙන් යුක්ත විය. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ හා මහාකාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේගේ සිරුරු හැඩහුරුකමින් සමාන බව කියවෙන්නේ එබැවිනි. විටෙක බුදුරජාණන් වහන්සේ තමන් වහන්සේගේ සඟල සිවුර මහාකාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේට දී උන්වහන්සේගේ සඟල සිවුර බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිගත් සේක. ඒ මහාකාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේගේ උදාර ගුණ මහත්වයට දැක් වූ ගෞරවයක් ලෙස යි. එකසියවිසි වසක් ආයුෂ ඇතිව සිටි උන්වහන්සේ අගසව් දෙනමගේ හා සම්බුදුන්ගේ පරිනිර්වාණයෙන් පසුව හික්ෂුන් වහන්සේලාට අවවාද දීමට සුදුසු තත්ත්වයේ සිටි මහතෙරුන් වහන්සේ වූහ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ කුසිනාරා නුවර මල්ල රජ දරුවන්ගේ උපවත්තන සල් උයනෙහි පිරිනිවන් පා වදාළ බව සැළවීමෙන් මහාකාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේ පාවා නුවර සිට කුසිනාරා නුවර බලා පිටත් වූහ. උන්වහන්සේ වැඩමවන තුරු බුදුරදුන්ගේ චිත්තයට ගිනි ඇවිලුනේ නැත. මහාකාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේ පැමිණ බුදුසිරිපකුල් වැද අවසන්වීමත් සමග ම චිත්තය හාත්පසින් ගිනි දූල් නැගී දූල් වී ගියේ ය.

සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණය ගැන අසා සතුටු වූ තමාගේ ම අතවැසියෙකු වූ සුහද නම් බුඩ්ඪ පබ්බතියෙකුගේ අහඳු වචනය අසා ධර්ම සංවේගය ඉපද වූ මහාකාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේ සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් තෙමසක් ඉකුත්ව ගිය සැණින් සිය මූලිකත්වයෙන් ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාව පැවැත්වූහ. මෙසේ අනාගත ශාසනාභිවෘද්ධිය පිණිස කළ යුතු සියල්ල මැනවින් නිම කළ මහාකාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේ සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයෙහි තෙවැනි මහාශ්‍රාවකයන් වහන්සේ වෙති.

පටාවාරා තෙරණිය

පදුමත්තර බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයෙහි දඹදිව හංසවතී නුවර එක් සිටුපවුලක උපත ලැබූ දියණියක් එකී බුදුරදුන්ගෙන් බණ අසා බෙහෙවින්ම ප්‍රසාදයට පත්වූවා ය. දිනක් ඇය එම බුදුරජාණන් වහන්සේ එක්තරා හික්ෂුණියක විනයධර හික්ෂුණීන් අතර අග්‍රස්ථානයෙහි පිහිටුවනු දැක “මම ද මතු යම් බුදුවරයෙකු හමුවෙහි දී මෙම තනතුර ලබන්නෙමි නම් ඉතා යෙහෙකැයි, සිතුවා ය. ඉක්බිති සත් දිනක් ම බුද්ධ ප්‍රමුඛ මහසඟනට මහ දන් පැවැත්වූවා ය. සත්වැනි දින දන් වළඳා නිම වූ කල්හි පදුමත්තර බුදුරදුන්

වෙත එළඹී ඇය ස්වකීය ප්‍රාර්ථනාව උන්වහන්සේ වෙත සැලකර සිටියා ය. අනතුරුව උන්වහන්සේ අයගේ පැතුම ඉටු වේදෝ යි, නොවේදෝ යි, අනාගතය දක්නා නුවණින් බලන සේක් මතු ගෞතම බුදුරදුන්ගේ කාලයෙහි එය ඉටුවන බව දැක ඒ බැව් ඇයට වදාරා විවරණ දුන් සේක.

අනතුරුව අප ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ සමයෙහි සැවැත්නුවර මහා ධනවත් සිටුගෙයක උපන් ඇය මහත් රූපශ්‍රීයෙන් යුක්ත වූවා ය. කුඩා කල පටන් ම දෙමව්පියන්ට අකීකරුව වාසය කරන ස්වභාවයක් ඇය කෙරෙහි පිහිටා තිබුණි. දෙමව්පියෝ මහල් සතකින් යුතු මැදුරෙහි ඉහළ ම මාලයෙහි ශ්‍රී යහන් ගබඩාවක රඳවා ඇයව ආරක්ෂා කළහ. එසේ තිබිය දීත් ඇය එම සිටු මැදුරෙහි ම දාසයෙකු සමග රහස් පෙම් සබඳකමක් පැවැත්වූවා ය. මේ අතරතුර දෙමව්පියෝ ඇය සුදුසු ධනවත් සිටු කුමරෙකුට විවාහකොට දීමට කටයුතු සියල්ල පිළියෙල කළහ. මේ බව දැනගත් ඇය තම සිත්ගත් දාසයාට “හැකි ඉක්මනින් තමා රැගෙන කැමති තැනකට යව”යි, රහසින් පණිවුඩයක් යැවූවා ය. දාසයා ද ඇයගේ එම ඉල්ලීම පිළිගෙන “එසේ නම් හෙට දිනයෙහි මම නගරයෙහි වාසල ළඟ සිටිමි. ඔබ ද හොර රහසේ ම එහි පැමිණෙන්නැ”යි, කියා යැවී ය.

පසු දින අලුයම සිටු මැදුරේ සියලුදෙනා ම ඇයගේ විවාහ මංගල්‍යයට අවශ්‍ය වැඩ කටයුතුවල නිරතව සිටියහ. ඒ අතර ඇය ඉරුණු කඩමාල්ලක් හැඳගෙන දාසියක මෙන් සැරසී හොර රහසේ ම තමා සිත්ගත් දාසයා කියූ තැනට ගියා ය. අනතුරුව දෙදෙනා ම එකතුව පිටිසර ගමක් කරා ගොස් පැලක් තනාගෙන ඉතා දුකසේ අනුන්ගේ බැලමෙහෙවරකම් කරමින් ජීවත් වූහ.

මෙසේ දිවිපෙවෙත ගත කරන අතර සිටුදියණියගේ කුස තුළ දරුගැබක් හටගෙන එය ක්‍රමයෙන් වැඩෙන්නට වන්නේ ය. දිනක් ඇය ස්වාමියා අමතා “ස්වාමීනි, මෙහි අපගේ කිසිදු හැරෙක් නැත්තේ ය. අපගේ සුවදුක් බලන්න එන්නට කෙනෙකුද නැත්තේ ය. දෙමව්පියෝ නම් තම දරුවන්ගේ කවර තරම් වරදක් ඇතත් දරු මුණුබුරන් මුහුණ බලා සමාව දෙති. එබැවින් දරු ප්‍රසූතිය සඳහා තම දෙමව්පියන්ගේ ගෙදරට යාම සිරිතක් වන හෙයින් අපගේ ගෙදරට යමු” යි, යෝජනා කළා ය. දාසයා තමා කළ වරදට බියෙන් ඊට එකඟ නොවී ය. ඇය දෙවැනි තුන්වැනි වරට ද එම ඉල්ලීම සිදු කළ ද ඔහු ඊට කිසිසේත් ම කැමති නොවූයේ ය. පසුව කුමරිය සිදුකලේ සැමියා නිවසේ නොසිටි අවස්ථාවක තමා දෙමව්පියන්ගේ ගෙදර ගිය බව සැමියාට පවසන්නැයි, අසල්වැසියන්ට කියා හුදකලාව ගමට යාම යි. නිවසට පැමිණි පසු අසල්වැසියන්ගෙන් එම කරුණ දැනගත් සැමියා වහ වහා ඇය සොයා ලුහුබැන්දේ ය. එක්තරා මහ වනයක් මැද දී බිරිඳ මුණ ගැසුණි. එහි දී ද නොයෙක් අයුරින් කරුණු කී නමුත් බිරිඳගේ ගමන වළකාලන්නට කිසිසේත් ම නොහැකි විය. එබැවින් දෙදෙනා ම එක්ව දෙමව්පියන් කරා යාමට පිටත්වූහ. එසේ ටික දුරක් යන අතර කුමරියට ප්‍රසව වේදනාව ඇති විය. ඕ තොමෝ එම වනයෙහි දී ම පුතණු කෙනෙකු බිහි කළා ය. පැමිණි කාර්යය මග දී ම ඉටු වූ බැවින් දැන් දෙමව්පියන් කරා යාමෙන් පලක් නැතැයි, තීරණය කළ ඔවුහු පෙරලා නිවසට පැමිණ පෙර සේ ම කල් ගෙවූහ.

මෙසේ කල්ගත වෙද්දී කුමරිය දෙවැනි වරට ද ගැබ් ගත්තා ය. එම අවස්ථාවෙහි ද ඇය මව්පියන් වෙත යාමට අවශ්‍ය බව සැමියාට කී නමුත් ඔහු එවර ද ඊට නොකැමැත්ත පළ කළේ ය. ඇය මුල් වතාවෙහි මෙන් ම සැමියා නිවසේ නොමැති විටෙක දෙමව්පියන්ගේ ගෙදරට යාමට පිටත් වූයේ සිය දරුවා ද කැට්ට් ය. පෙර සේ ම ලුහුබැඳ පැමිණි සැමියාට අතරමග දී ඇය හමු විය. එවර ආපසු යාමට බිරිඳ අකමැති වූ හෙයින් සැමියා ද ඇය සමග සිටු මැදුර බලා පිටත් විය. රැබෝ වෙද්දී වටින් පිටින් කළු කරගෙන මහ වැස්සක පෙර නිමිති පහළ විය. මේ අතර බිරිඳට ප්‍රසව වේදනාව ද ඇති වූ හෙයින් සැමියා වහා ම පැලක් අටවා ගනු පිණිස කොළ අතු සොයා වන වැදුණේ ය. එහිදී විෂසෝර සර්පයෙකු දෂ්ට කිරීමෙන් සැමියා මළේ ය. මහ වැසි ඇඳ හැළෙන්නට විය. සැමියා එනතුරු මගබලා සිටි බිරිඳ වැස්සේ තෙමී හිඳිමින් ම දෙවැනි දරුවා ද බිහි කළා ය. රැය පහන් වූ පසු ඇය එක් දරුවෙකු තුරුළුට ගෙන එක් දරුවෙකු අතින් අල්ලාගෙන ස්වාමියා සොයමින් වනයෙහි සැරිසැරුවා ය. එහි දී එක් තැනෙක තම ස්වාමියාගේ මළසිරුර දුටු ඇය සිදු වූ විපත හැඳින “මාගේ ස්වාමියා මා නිසා මළේ ය” යි, හඬ හඬා දරු දෙදෙනා ද සමග දෙමව්පියන් වෙත යනු පිණිස මහමගට පිවිසියා ය.

රාත්‍රියේ ඇඳහැළුණු ධාරාණිපාත මහවැස්සෙන් ඇය යන අතරමග තිබූ අචිරවතී නදිය දෙගෙඩතලා යමින් තිබුණි. කෙසේ හෝ ගඟින් එතෙර වියයුතු හෙයින් ඇය වැඩිමහලු පුතු මෙගොඩ තබා අලුත උපන් පුතු වඩාගෙන පීනා ගඟින් එතෙර වූවා ය. බිලිඳා එගොඩ තැබූ ඇය නැවත වැඩිමහලු පුතු රැගෙන ඒමට ආපසු පිනමින් සිටියා ය. එහි දී එක් උකුස්සෙක් පැමිණ අලුත උපන් බිලිඳා මස් කැටියකැ යි, සිතා ඩැහැගෙන පියාසර කරන්නට වන්නේ ය. ගඟ මැද සිටි සිටුදියණිය වහා උකුස්සා එළවා හරිනු පිණිස අත්පොළසන් දුන්නා ය. එවිට මෙගොඩ සිටි දරුවාට එම හඬ ඇසුණි. මව තමාට හඬ ගසන්නී යැයි, වරදවා සිතූ හෙතෙම ගඟට බැස්සේ ය. සැඩපහර ඉතා වේගවත් හෙයින් දරුවා දිය පහරට හසු වී ගසාගෙන ගියේ ය.

සියල්ල අහිමි වූ සිටුදියණිය ඉවසාගත නොහැකි බලවත් වේදනාවෙන් යුතුව “මාගේ සැමියා මා නිසා සර්පයෙකු දෂ්ට කොට මළේ ය, බාල පුතු උකුස්සෙකු ඩැහැගෙන ගියේ ය. වැඩිමහලු පුතු ගඟෙහි ගිලී මළේ ය” යි, විලාපදෙමින් තමන්ගේ මව්පියන් වෙත යාමට පිටත් වූවා ය. ඒ අතර සැවැත්තුවර සිට එන මගියෙකු හමුවිය. ඇය ඔහුගෙන් තම මව්පියන් ගැන තොරතුරු විචාලා ය.

එවිට හෙතෙම “ඔබ කුමක් අසන්නෙහි ද? ඊයේ රාත්‍රී ඇඳහැළුණු ධාරාණිපාත මහා වර්ෂාවට සිටු මැදුර කඩා වැටුණා. මහ සිටුකුමාත්, සිටු දේවියත්, ඔවුන්ගේ එක ම පුතාත් එයින් මිය ගියා ඒ තිදෙනා ම දවන එක ම දරසැයෙන් තමයි අර දුම් නැගෙන්නේ යැයි පැවසී ය.

මේ පුවත ඇසූ තැන් පටන් දුක දරාගත නොහැකි ව සොවින් මුසපත් වූ කුමරිය,

“උහො පුතනා කාලකතා - පඥා මඤ්ඤාං පතී මනො
මානා පිතා ච භාතා ච - එකච්ඡකසමිං යේව ධය්හරො”

මාගේ දරුදෙදෙනා මළෝ ය. සැමියාත් මළේ ය. මව්පියන් හා සහෝදරයා එකම දර සැයේ දවති යි, විලාප දෙමින් පිස්සියක මෙන් යන එන මගක් ද නොදන්නී හිස හැරුණු අත දිව ගියා ය. සිහිමද හෙයින් හදනා පොරෝනා වස්ත්‍ර පවා ගිලිහී ගිය බැව් ඇය නොදන්නා ය. ඇය දුටු ඇතැමෙක් පිස්සියකැයි ගල් මුල් ආදියෙන් දමා ගසමින් එළවා දූමුහ. මෙසේ වස්ත්‍ර නැතිව සිහි විකලෙන් ඇවිදින හෙයින් මිනිස්සු ඇයට “පටාවාරා” යැයි නම් පට බැන්දහ. නන් දොඩවමින් සිටි හිසහැරුණු අත ගිය මී කෙසේ හෝ තොමෝ බුදුරදුන් දහම් දෙසන ජේතවනාරාමය වෙත ආවා ය. ඇය දුටු බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙර සසර කළ මහපින් ඇතියක හෙයින් විහාරයට ම එන ලෙසට අධිෂ්ඨාන කළහ. බණ අසමින් සිටි මිනිස්සු ඇය දක කලබල වී “මෙම වියරු ගැහැණිය වළක්වන්නැ”යි, කැ ගැසූහ. එහෙත් බුදුරදුන් ඔවුන් වළකා “නැගණියනි, සිහිඑළවා ගන්නැ”යි, වදාළ සේක. එසේ වදාළ සැණින් බුදුරදුන්ගේ ආනුභාවයෙන් පියවි සිහිය ලද ඇය තමා සිටින ආකාරය ගැන ලැජ්ජාවට පත්ව වෙනත් කළ හැකි දෙයක් නොමැති හෙයින් උක්කුටිකයෙන් හිඳ ගත්තා ය. එවිට එක් උවසුවෙක් වහා ඇය දෙසට තමාගේ උතුරු සඵව දූමී ය. එය හැඳගත් ඇය බුදුරදුන්ගේ පා යුවල වැඳ තමන්ට සිදු වූ සියලු විපත් එකින් එක විස්තර කළා ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇය අමතා “දියණියනි, නුඹ ආවේ සුදුසු තැනකට ම ය. නුඹ දැන් මේ හඬන්නේ එක ස්වාමියෙකුත්, දරු දෙදෙනෙකුත්, මව්පියන් හා සහෝදරයෙකුත් නිසා ය. මේ අනන්ත වූ සසරෙහි නැසුණා වූ ඔබේ ඤාති සමූහයාගේ ගණන් මෙතෙකැ යි, නැත්තේ ය. ඒ මළ ඤාතීන් නිසා නුඹ හැඬූ කඳුළු සප්ත මහා සාගරයේ ජල කඳටත් වඩා වැඩි යැ”යි, වදාරා දහම් දෙසූහ. දේශනාවසානයෙහි පටාවාරා සෝවන් වූවා ය. පසුව “ස්වාමීනි, මා පැවිදිකොට වදාළ මැනවැ” යි, පැවිද්ද ඉල්ලුවා ය. අනතුරුව බුදුරදහු ඇය හික්මුණින්ට භාරදුන් සේක. හික්මුණිහු ඇය පැවිදි කළහ.

පසුදිනෙක පටාවාරා හික්මුණිය භාජනයකින් පැන්ගෙන දෙපා දෝවනය කරන කල්හි ඒ ජලය මද දුරකින් ගලා ගොස් සිඳි ගියේ ය. දෙවැනි දවස එසේ පය දෝවනය කරන කල්හි ඒ ජලය කලින් දිනට වඩා ඇතට ගොස් සිඳි ගියේ ය. තෙවැනි දින එසේ කළ කල්හි ජලය බොහෝ දුර ගොස් සිඳි ගියේ ය. මෙය උපමා කරගත් පටාවාරා තෙරණිය උපන් මිනිසුන් අතරින් කෙනෙක් ළදරු වියේ දී ම මිය පරලොව යති, තවත් කෙනෙක් මධ්‍යම වයසේ දී මිය පරලොව යති. තව කෙනෙක් මහඵව මිය පරලොව යති. මෙසේ උපන් සත්ත්වයාට මරණයෙන් ගැලවීමක් නම් නැත්තේ ය. සියලු සත්ත්වයාට මරණය නියත ය. යනුවෙන් මරණානුස්සතිය සිහි කරමින් භාවනා කළා ය. ඒ දුටු බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇය වෙත බුදුරැස් මාලාවක් විහිදුවා ඇය ඉදිරියෙන් ම වැඩ සිට අනිත්‍යය පිළිබඳ ව ම දහම් දෙසූ සේක. එම ධර්ම දේශනාවසානයෙහි පටාවාරා මෙහෙණින් වහන්සේ සිව්පිළිසිඹියාපත් රහත් ඵලයට පත්වූහ.

පටාචාරා මහරහත් තෙරණිය විනය ශික්ෂාපද පිළිබඳ හසල දැනුමැත්තී ය. මේ හේතුවකට ගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ පසු කලෙක භික්ෂු - භික්ෂුණීන් වහන්සේලා අමතා,

“එතදගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං භික්ඛුණීනං
විනයධාරීනං යදිදං පටාචාරා”

යනුවෙන් මාගේ ශ්‍රාවිකාවන් අතර විනයධාරී භික්ෂුණීන්ගෙන් මෙම පටාචාරා නොමෝ අග්‍ර වන්නියැ යි, වදාරා අග තනතුරෙහි පිහිටුවා වදාළ සේක.

පැවරුම

01. මහාකාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේ සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් පසු ධර්මයේ විර පැවැත්මට සිදු කළ සේවාව කෙබඳු දැයි කරුණු ඉදිරිපත් කරන්න.
02. පොත පත පරිශීලනයෙන් මහාකාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේ පිළිබඳ තව තවත් කරුණු සොයා එක් රැස් කරන්න.
03. අභියෝගවලට නොසැලී ජීවිතය ජයගන්නා අයුරු පටාචාරා කතාපුවත ඇසුරින් විස්තර කරන්න.